

Gergely Katalin Diplomája

A jogi egyetemet 1949 júliusában fejeztem be 'summa cum laudé'-val, és szinte még aznap elkezdtem dolgozni. Az egyetemi tanulmányaimat 1945 szeptemberében kezdtem. A háború után rögtön felvételiztem a Külügyi Akadémiára. Felvettek. És közben Egerben kezdtem járni a jogra. Ott volt a jogakadémia, ahova rendkívüli hallgatóként bejárhattam, és ott papok voltak [Az Egri Érseki Jogakadémia 1774-től az 1949-es államosításáig működött. -- A szerk.]. De nem kellett felvételizni, hanem csak provizórikusan vettek föl, mert akkor még nőt nem vettek föl [lásd: nők a középfokú és a felsőoktatásban], és azt mondták, ha közben kijön a jogszabály, akkor állandósítanak. Így ott rendkívüli hallgatóként tanultam, és vizsgázhattam. Rettentően utáltak, mert mezei jogász voltam. A mezei akkor azt jelentette, hogy nem jártam be, mert nem laktam Egerben, de nem is járhattam be, mert rendkívüli hallgató voltam. És amikor először lementem szigorlatozni, akkor ott úgy volt, hogy az ottani polgármester fia meg a főszolgabíró fia -- mert 1945-ben még ez a rezsim volt [Vagyis még nem történt meg a közigazgatás átalakítása, a tanácsrendszer kiépítése. -- A szerk.] --, ezeknek a gyerekei vizsgáztak. És akkor leültettek ötöt egy sorba, föltek egy kérdést, ha egy nem tudott felelni, jött a következő, ha nem tudott felelni, jött a következő, amíg valaki nem felelt. Ezek az ifjak az apukának a tarokk-, a bridzs- és nem tudom, milyen képességeiben és a profokkal való kapcsolatában voltak jók, és nemigen tudtak, és nálam mindig megakadt a kérdés, és én megfeleltem. Öt órán át egyedül vizsgáztam. A végén a többieket ki kellett rámolni onnan. De megkaptam a kitűnőt. Akkor azt mondta nekem a Börcsey nevű pap -- ornátusban volt --, hogy mezei egeret ismerek, de mezei jogászt utálok. Ez voltam én. Látszott, hogy utáltak a gondolatot, hogy egy nő erre a pályára menjen, mert akkor még ilyen egyáltalán nem volt. Volt két nő, akik Pozsonyban végeztek, és akkor később nosztrifikálták az ő diplomájukat, de akkor én már kész voltam, amikor őket nosztrifikálták. Gesztler Dóra, úgy hívták az egyik nőt, a másikat Gáspár Ilinek. A Gáspár Ili tíz évvel volt idősebb, mint én. Ők zsidók voltak, és Pozsonyban, jóval a háború előtt jártak egyetemre. Egerben rajtam kívül egy lélek nem volt zsidó, de ez nem zavarta őket, inkább azt utálták bennem, hogy nő vagyok. Három évet jártam Egerbe, ott alapvizsgáztam, de már Pesten védtem meg a disszertációm. Addigra megjelent a jogszabály, hogy nők is járhatnak a jogi egyetemre [A budapesti jogi kart az 1912--13-as tanévben nyitották meg a nők előtt. A

Tanácsköztársaság bukását követően azonban több egyetem is szigorú szabályozásokat vezetett be, és igen kevés nőt vett fel. 1925-re a nőhallgatók száma a tíz évvel korábbi közel 1600-ról 11-re csökkent. A jogi karon rendes hallgatóként egészen 1946-ig nem készülhettek jogásznak. -- A szerk.]. A jogakadémiával egy időben jártam a Külügyet is, mert oda is rögtön fölvettek. A Külügyi Akadémia a Parlamentben volt, a Wesselényi báró volt az igazgató, és a Szalai Sándor volt a profunk. El is végeztem, be is hívtak a Külügybe, de én akkor nem mentem, mert a joggal akkor még nem voltam kész, és nem tudtam, hogy mit fogok választani, jogot vagy diplomáciát. Engem egyből ki akartak helyezni Svájcba. De mivel a jogi egyetemen akkor lettem harmadéves hallgató, nem vállaltam el. Ez egy kapós évfolyam volt, mert le kellett váltani az egész diplomáciát, és én nyelveket nagyon jól beszéltem. Az Akadémián franciául ment a jog, angolul ment a történelem, de azt nem tudtam vállalni, hogy abbahagyom a jogot, mert nagyon szerettem.